

Indvandring og integration

Flemming Mikkelsen

Indvandring og integration

A

AKADEMISK FORLAG

Indvandring og integration

© 2008 Flemming Mikkelsen og Akademisk Forlag, København
– et forlag under Lindhardt og Ringhof Forlag A/S, et selskab i Egmont

Mekanisk, fotografisk, elektronisk eller anden gengivelse af
denne bog eller dele heraf er kun tilladt efter Copy-Dans regler.

Forlagsredaktion: Dorte Ipsen
Grafisk tilrettelægning: Pamperin · Grafisk
Omslagslayout: Ida Balslev Olesen
Trykkeri: AKA-PRINT A/S, Århus

1. udgave, 1. oplag 2008

ISBN: 978-87-500-3967-9

www.akademisk.dk

Indhold

Forord 11

KAPITEL 1

Fra indvandrerforskning til integrationsforskning 13

Ideologier og teorier i indvandrerforskningen 15

Indvandrerforskning og integrationsforskningen i Danmark 19

Hvad er integration? 21

Alternativer til integrationsbegrebet 26

Indvandrere mellem klasse, nationalitet og etnicitet 28

Om denne bog 30

KAPITEL 2

Veje til Danmark 34

Vandringen til Danmark 36

Vandringsmønstre 38

Tilknytning til Danmark 39

Socio-demografisk profil af indvandrere og flygtninge 40

Dansk udlændingepolitik 42

Statistik og andre oplysninger om indvandrere og
efterkommere i Danmark 45

KAPITEL 3

Indvandrerne på det danske arbejdsmarked 47

Indvandrerens tilknytning til arbejdsmarkedet – udviklingen i
beskæftigelse og ledighed 49

Indvandrerens tilknytning til arbejdsmarkedet – etniske
arbejdsmarkeder og arbejdssegmenter 52

Forklaringer på indvandrernes tilknytning til arbejdsmarkedet	53
Indvandrerrejede virksomheder og etniske erhvervsenklaver	60
På kanten og uden for arbejdsmarkedet	61
Den offentlige integrationsindsats	62
Social klasse eller etnisk minoritet?	65

KAPITEL 4

Uddannelse og danskkundskaber 67

Medbragt kompetence og uddannelse	68
Uddannelse opnået i Danmark og indvandrernes samlede uddannelsesniveau	69
Unge indvandrere og efterkommeres vej gennem uddannelsessystemet	71
Frafald og barrierer i uddannelsessystemet	74
Danskkundskaber	76

KAPITEL 5

Bosætning, segregering og boligforhold 78

Etnisk segregation, etnisk boligsegregation og ghettoer	78
Metoder til beskrivelse af etniske minoriteters bosætning og boligforhold	80
Flytninger og bosætningsmønster	81
Multietniske enklaver – hvorfor bo koncentreret?	83
Multietniske enklaver som integrationsluser?	84
Udsatte boligområder	85
Boligtype, boligstandard og boligkarriere	87

KAPITEL 6

Familieforhold og etniske minoritetsunge 89

Indvandreres og danskeres husstands- og familiestruktur	89
Familieformer mellem kultur og økonomi	92
Den transnationale familie	93
Arbejdsliv, husarbejde og familieliv	95
Konflikter i familien	97

Valg af partner og ægtefælle	98
Kærlighedsægteskaber – arrangerede ægteskaber	
– tvangsægteskaber	100
Familie, velfærdsstat og integration	102
Ungdomsforskning og etniske minoritetsunge	103
Utilpassede unge og ungdomskriminalitet	106
Unge indvandrere i det offentlige rum – ‘rebels with a cause’	107

KAPITEL 7

Indvandrerne organisering og mobilisering 110

Foreningsdannelse i historisk perspektiv	110
Indvandrerne kollektive mobilisering og organisering	112
Indvandrerforeninger i et integrationsperspektiv	114
Foreningernes medlemsgrundlag	116
Foreningernes alders- og kønsprofil	117
Foreningernes økonomi og styring	120
Foreningernes aktiviteter og kontakter	120
Indvandrerforeninger mellem civilsamfund og politik	122
Indvandrere i danske foreninger	124

KAPITEL 8

Religion og religiøsitet 127

Det religiøse landskab i Danmark	127
Islams institutionelle udvikling i Danmark	129
Sunnimusliske organisationer og moskéer	131
Shiamuslimske moskéer og bedesteder	134
Hvem kommer i moskéerne?	135
Islamiske friskoler i Danmark	136
Religiøs identitet i Danmark efter årtusindskiftet	137
Islam og politik	143
På vej mod en dansk islam og en global religiøs identitet	144